

Een houten tabakspijp in de vorm van een eikel

Bert van der Lingen (bertvanderlingen@tabakspijp.nl)

Kleipijpen in de vorm van een eikel zijn vanaf het laatste kwart van de negentiende eeuw door vele fabrikanten in vooral Nederland, Duitsland, Engeland en Frankrijk gemaakt. Nadat de kleipijp terrein verloor ten opzichte van de houten pijp werd dit populaire motief ook door fabrikanten van houten tabakspijpen gebruikt. Houten pijpen komen soms als bodemvondst boven water maar zijn dan vaak erg beschadigd.

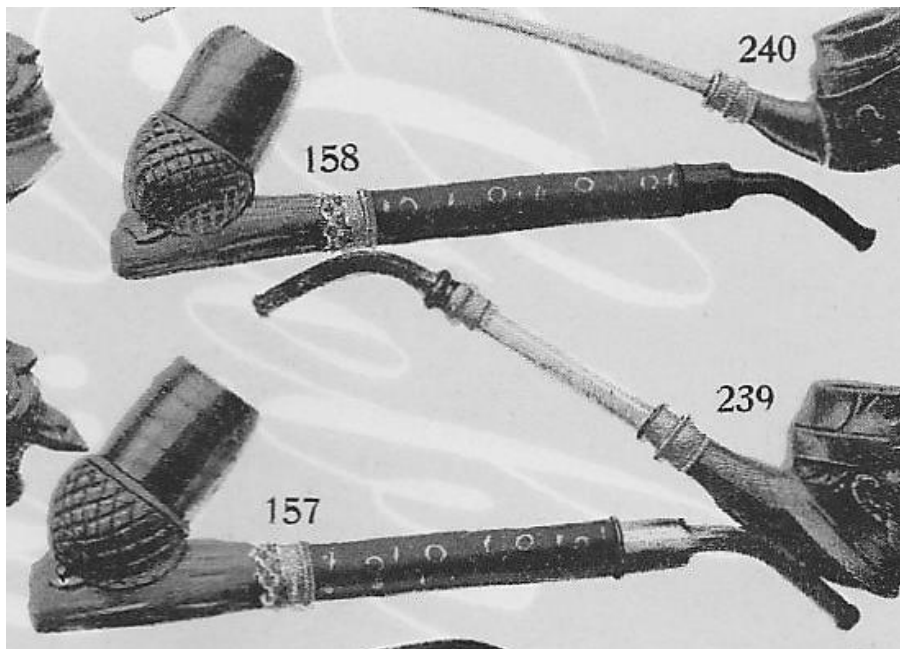
De hier afgebeelde pijp uit de periode 1890-1920, kwam een aantal jaren geleden letterlijk boven water drijven na baggerwerk in de Oude Rijn in Alphen aan den Rijn. De vervaardigingsplaats van de pijp is niet bekend.

Houten tabakspijp in de vorm van een eikel. Vindplaats Alphen aan den Rijn. Collectie Stephan Jansen.

De tabaksketel van deze pijp is gesneden in de vorm van een eikel. Het napje van de eikel zit vast aan een omhoogstekende tak die aan het uiteinde beslagen is met een koperen montage met bloemmotief. Hierin stak oorspronkelijk een roer met een mondstuk. Aan de onderzijde van de tabaksketel is schroefdraad

aangebracht waardoor die kan worden losgedraaid. Eind negentiende eeuw bedachten pijpenfabrikanten steeds vaker systemen om vochtvorming in de pijpen tegen te gaan. Bij de hier afgebeelde pijp diende het napje van de eikel als opvang voor het vrijgekomen vocht.

Een vergelijkbare pijp is te vinden in de fabrikantencatalogus van de firma Gebrüder Günther uit Höhr 'Bruyère, Holz & Thonpfeifen Fabrik' uit circa 1910. De productie van de kleipijp was toen al sterk teruggelopen ten gunste van de houten pijp. In deze 42 pagina's tellende catalogus zijn nog maar zes pagina's gevuld met kleipijpen en maar liefst 25 pagina's met bruyèrepijpen waaruit kan worden geconstateerd dat de kleipijp danig op zijn retour was. De complete catalogus is te vinden op onze website:

<http://www.tabakspijp.nl/archief/archief-catalogi-fabrikanten/duitsland/>

Literatuur:

Fabrikantencatalogus firma Gebrüder Günther, circa 1910.

Stoke-on-Trent
Verslag van de AIP en SCPR conferenties in
Engeland (2017)
Pagina 22

De kleine en de grote
reuzenpijp
Pagina 9

Een houten tabakspijp in
de vorm van een eikel
Pagina 19